

Projektas įvykdytas pagal sutartį Nr. GVP/PTS/1069

2012 m. sausio 16 d.

PROJEKTO „GYVOJI BIBLIOTEKA“: UGDYKIME TOLERANCIJĄ MOKYKLOSE“ VEIKLOS IR FINANSINĖ ATASKAITA

Projekto vykdytojas: Nacionalinis socialinės integracijos institutas	
Įmonės kodas: 302326599	Telefonas: 8 672 52561
El. pašto adresas: zmogui@zmogui.lt	Internetinė svetainė: www.zmogui.lt ; www.gyvojibiblioteka.lt
Per www.aukok.lt planuota surinkti: 6 600 Lt	
Per www.aukok.lt surinkta: 6 455 Lt	

SANTRAUKA

Projekto tikslas – organizuojant Gyvąją biblioteką mokyklose griauti moksleivių sustabarėjusius mitus ir stereotipus, nepagrįstas nuomones ugdant supratimą ir toleranciją. Per tiesioginę socialinės atskirties grupių pažinimą, palankių aplinkybių sudarymą (šio metodo organizavimą) yra plečiamos besiformuojančios vaikų ir paauglių pasaulėžiūros ribos.

Projekto rezultatai:

- Gyvosios bibliotekos metode sudalyvavo apie 500 moksleivių iš 10 Lietuvos miestų ir miestelių. **Absoliuti dauguma dalyvių prisipažino, jog po pokalbio pakeitė savo nuostatas ar atsikratė stereotipų.**
- 33 Gyvosios knygos keliaudamos po Lietuvos mokyklas turėjo galimybę šviesti visuomenę apie žmones iš įvairių socialinių grupių, žmogaus teises, prisidėti prie kritinio, nestereotipinio mąstymo ugdymo mokyklose.
- Projekto vykdymo metu prie Gyvosios bibliotekos programos prisijungė 15 naujų savanorių.

Keletas projekto akimirų

INFORMACIJA APIE ORGANIZACIJĄ

Nacionalinis socialinės integracijos institutas (toliau – NSII) įkurtas 2009 metais, subūreš ilgametę patirtį tolerancijos ugdymo srityje turinčius darbuotojus bei savanorius. NSII aktyviai veikia tolerancijos ugdymo, neigiamų visuomenės nuostatų keitimo, švietimo apie žmogaus teises srityje. Iš kitų panašaus pobūdžio organizacijų institutas išsiskiria kompleksiniu problemų sprendimo būdų taikymu, visuomenės pažeidžiamų grupių, jaunimo įtraukimu į aktyvią veiklą.

Nacionalinio socialinės integracijos instituto tikslas – žmogaus teisių suvokimo ugdymas jaunimo tarpe, mitų ir kitų barjerų griovimas apie pažeidžiamas visuomenės grupes.

Programa: Gyvoji biblioteka (toliau-GB) (www.gyvojibiblioteka.lt). Programos tikslas – **griauti mitus apie pažeidžiamas visuomenės grupes.** Nacionalinis socialinės integracijos institutas nuo veiklos pradžios yra suorganizavęs apie 30 Gyvųjų bibliotekų Lietuvoje, kurios vyko festivaliuose, jaunimo renginiuose, miestų centruose ir kelis kartus LR Seime. Gyvosios bibliotekos tinkle šiuo metu yra daugiau nei 100 žmonių iš skirtingų visuomenės pažeidžiamų grupių.

INFORMACIJA APIE PROJEKTĄ

Projekto veiklos, eiga

Projekto veikla prasidėjo nuo pasiruošimo darbų: sukontaktavimo su mokyklomis, mokinių informavimo apie tai, koks metodas pas juos atvyksta, reklamos, transporto nuomos paieškos, maitinimo užsakymo ir pan. Ši veikla buvo vykdoma nuo projekto starto iki rugsėjo 12 dienos.

Projekto eigoje Gyvoji biblioteka apsilankė ne 5 miestuose, kaip kad buvo užsibrėžta, bet žymiai daugiau: Pasvalyje, Panevėžyje (09.14), Mažeikiuose (09.16), Telšiuose (09.19), Šilalėje (09.22), Kazlų Rūdoje, Vilkaviškyje (09.26), Ukmergėje, Širvintose (09.29) ir Vilniuje (09.30). Kiekviename iš šių renginių dalyvavo moksleiviai bei mokytojai iš šių mokyklų:

Vilniuje: Vilniaus Aleksandro Puškino vidurinė mokykla, Emilijos Pliaterytės progimnazija, Vilniaus „Saulėtekio“ vidurinė mokykla, Vilniaus Šv. Kristoforo progimnazija, Gabijos gimnazija, „Spindulio“ pagrindinė, Petro Vileišio progimnazija, S. Daukanto gimnazija;

Šilalėje: Simono Gaudėšiaus gimnazija, Pajūrio Stanislovo Biržiškio gimnazija, Laukuvo, Norberto Vėliaus gimnazija, Kvėdarnos Kazimiero Jauniaus gimnazija;

Mažeikiuose: Krakių pagrindinė mokykla, Pavasario vidurinė mokykla, Tirkšlių vidurinė mokykla;

Telšiuose: Luokės vidurinė mokykla, Atžalyno vidurinė mokykla, Upynos pagrindinė mokykla;

Kazlų Rūdoje: Plutiškių vidurinė mokykla, Bagotosios pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos pagrindinė mokykla, Kazlų Rūdos Antanavo pagrindinė mokykla;

Vilkaviškyje: Gižų Kazimiero Baršausko pagrindinė mokykla, Pilviškių „Santakos“ gimnazija, Alvito pagrindinė mokykla;

Panevėžyje: „Saulėtekio“ progimnazija;

Pasvalyje: Svalios pagrindinė mokykla;

Ukmergėje: Antano Smetonos gimnazija, Taujėnų vidurinė mokykla, Vidiškių pagrindinė mokykla, Želvos vidurinė mokykla, Pašilės pagrindinė mokykla, Siesikų vidurinė mokykla;

Širvintose: Bagaslaviškio Igno Šeinaus pagr. m-kla, „Atžalyno“ pagr. m-kla, Bartkuškio pagr. m-kla, Musninkų A.Petručio gimnazija.

Visi renginiai vyko pagal tokią tvarką: pusę valandos visi norintieji sudalyvauti Gyvojoje bibliotekoje galėjo užsiregistruoti pas bibliotekininkus, gaudavo skaitytojo bilietą su skaitomos knygos pavadinimu, pokalbio pradžios ir pabaigos laiku. Atėję nurodytu laiku skaitytojai buvo nuvedami pas Gyvają knygą ir pradėdavo pokalbį, kuris trukdavo 15 minučių. Po apsilankymo visi

buvo prašomi užpildyti anketą ir pasirašyti skaitytojų sąrašę, tačiau dėl didelio skaitytojų srauto bibliotekininkams nepavyko surinkti 100% tikslių sąrašų (bent 40% Gyvojoje bibliotekoje dalyvavusių vaikų iš renginio išeidavo nepasirašę). Renginio dalyviams buvo tiekiamas maitinimas.

Po Gyvosios bibliotekos renginių savanoriams (Gyvosioms knygom) buvo atsidėkota įteikiant įlaminuotą padėką už indėlį į patyčių mažinimą bei žmogaus teisių puoselėjimą mokyklose. Projekto eigoje buvo pagaminta 20 marškinėlių su Gyvosios bibliotekos logotipu, kurie ir ateityje bus naudojami tokių renginių metu.

Projekto biudžetas

	<i>Planuota išleisti, Lt</i>	<i>Išleista, Lt</i>	<i>Išlaidas įrodantys dokumentai</i>
I. Personalo kaštai	-	-	
II. Materialių daiktų įsigijimas	500	355	
<i>Marškinėlių gamyba</i>	500	355	<i>PVM s.f. Serija ECH nr. 0097613 (358,16 Lt sumai).</i>
III. Organizacinės išlaidos	5 500	5 600	
<i>Mikroautobuso nuoma</i>	4 000	4 000	<i>PVM s.f. Serija VRAP nr. 000533 (1400 Lt sumai); PVM s.f. Serija VRAP nr. 2011/09/14 (300 Lt sumai); PVM s.f. Serija ČMI nr. 01585 (880 Lt sumai); PVM s.f. Serija VRAP 000530 (880 Lt sumai); PVM s.f. Serija DL nr. 161 (605 Lt sumai); (Viso: 4065 Lt).</i>
<i>„Gyvosios bibliotekos“ maitinimas</i>	1 500	1 600	<i>PVM s.f. Serija PREM nr. 00899 (360Lt sumai); PVM s.f. Serija PNP nr. 2365 (420 Lt sumai); PVM s.f. Serija TUR nr. 00211 (820 Lt sumai); (Viso: 1600 Lt).</i>
IV. Kitos išlaidos	600	500	
<i>Kanceliarinės prekės (spausdinimo popierius, laminavimo vokeliai, smulkios kanceliarinės prekės)</i>	300	150	<i>PVM s.f. Serija STG nr. 110068 (71,01 Lt sumai); PVM s.f. Serija STG nr. 110064 (83,51Lt sumai); (Viso: 154,52 Lt).</i>
<i>Telefono išlaidos</i>	300	350	<i>PVM s.f. Serija TA nr. 0015511193 (167,72 Lt sumai); PVM s.f. JUP nr. 2007178950 (212,10 Lt sumai); PVM s.f. Serija TA nr. 0015511192 (83,94 Lt sumai); (Viso: 463,76 Lt).</i>
Iš viso	6 600	6 455	

Projekto rezultatai

- Gyvosios bibliotekos metode sudalyvavo apie 500 moksleivių iš 10 Lietuvos miestų ir miestelių.
- 33 Gyvosios knygos keliaudamos po Lietuvos mokyklas turėjo galimybę šviesti visuomenę apie žmones iš įvairių socialinių grupių, žmogaus teises, prisidėti prie kritinio, nestereotipinio mąstymo ugdymo mokyklose.
- Projekto vykdymo metu prie Gyvosios bibliotekos programos prisijungė 15 naujų savanorių.
- Absoliuti dauguma dalyvių prisipažino, jog po pokalbio pakeitė savo nuostatas ar atsikratė stereotipų.
- Projekto metu taikomas Gyvosios bibliotekos metodas leido moksleiviams betarpiškai susipažinti su žmonėmis iš socialiai pažeidžiamų grupių ir įveikti jų išankstines nuostatas, kritiškai įvertinti santykį tarp „mes“ ir „jie“ (šis rezultatas atsispindi moksleivių kokybiniuose vertinimuose).
- Moksleivių ir mokytojų įsitraukimas į projekto veiklas atskleidė mokymosi įstaigoje ir visuomenėje egzistuojančią socialinę kultūrinę įvairovę, sukėlė norą dar labiau pažinti žmones iš įvairių socialinių grupių, sumažinti patyčias. Per projekto vykdymo laikotarpį sulaukta 14 naujų kvietimų surengti Gyvąją biblioteką.
- Gyvosios bibliotekos profilis socialiniame tinklalapyje Facebook sulaukė virš 300 naujų gerbėjų.

Keletas skaitytojų atsiliepimų

Šilalė: „Mano reikšmingiausia patirtis šioje Gyvojoje bibliotekoje yra suvokimas, kad visuomenės stereotipai yra klaidingi. Aš pakeičiau savo nuomonę ir kitiems rekomenduočiau tapti skaitytojais, kad taptų tolerantiškesni.“ (Julija, 14 m. moksleivė, bendravusi su lesbiete, feministe ir žmogumi, turinčiu judėjimo negalią)

„Mano didžiausias atradimas šioje bibliotekoje – kad visi žmonės yra lygūs! Rekomenduočiau ir kitiems, nes labai įdomu susipažinti su tokiais žmonėmis.“ (Ovidijus, 15 m. moksleivis, bendravęs su žmogumi, turinčiu judėjimo negalią)

Telšiai: „Rekomenduočiau kitiems tapti Gyvosios bibliotekos skaitytojais, nes kalbantis su įvairiais žmonėmis gali atsikratyti savo stereotipų!“ (Dovilė, 27 m. mokytoja, bendravusi su savanoriu)

„Šiandien tikrai sužinojau daug naujo, nes niekada nebuvo bendravusi su vegetaru, todėl buvo labai įdomu.“ (Guoda, 14m. moksleivė, bendravusi su vegetaru)

Mažeikiai: „Nebuvo susidūręs su tokiais žmonėmis, todėl nusprendžiau išnaudoti puikią galimybę Gyvojoje bibliotekoje. Supratau tai, ko nebūčiau išsiaiškinęs niekur kitur. Tai privertė mane susimąstyti – ar šie žmonės turėtų būti vadinami „neįgaliaisiais“?“ (Ričardas, 18m. moksleivis, bendravęs su žmogumi, turinčiu judėjimo negalią)

Gižai (Vilkaviškio raj.): „Gyvoji biblioteka paliko puikų įspūdį! Pasirinkau šią knygą, nes aprašymas labiausiai sudomino. Ji man suteikė daug informacijos, daug sužinojau apie žmogaus teises.“ (Laura, 16 m. moksleivė, kalbėjusi su feministe)

„Visas pokalbis su Gyvąja knyga labai įkvėpė, kiekvienas žodis buvo reikšmingas ir svarbus.“ (Irma, 15 m. moksleivė, kalbėjusi su žmogumi, turinčiu judėjimo negalią)

Kazlų Rūda: „Nors pasirinkome šią knygą, nes kitur nebebuvo vietų, tikrai rekomenduotumėm kitiems apsilankyti Gyvojoje bibliotekoje. Mes sužinojome daug naujo, taigi ir kiti pažintų šiuos žmones ir galbūt daugiau iš jų nesišaipytų.“ (Deimantė, 13 m. moksleivė, bendravusi su lesbiete)

Pasvalys: „Turėjau neigiamą nuomonę apie blondines bei norėjau suprasti biseksualus, todėl šias knygas pasirinkau. Buvo ir gera, ir įdomu išklaudyti jų nuomones, supratau, kad jos pilnavertės ir labai geros, niekuo ne prastesnės nei kiti žmonės. Be abejonės – čia pasikeitė mano nuomonė.“ (Lina, 14 m. moksleivė, kalbėjusi su knygomis „Blondinė“ ir „Biseksuali“)

Panevėžys: „Daug sužinojau! Pakeičiau nuomonę apie lenkus. Rekomenduoju ir kitiems, kad sulaužytų išankstinį nusistatymą.“ (Ieva, 16 m. moksleivė, bendravusi su lenke)

„Iki šiol maniau, kad gėjais ir lesbietėmis tampama, o ne gimstama, taigi šis pokalbis man buvo ne tik įdomus, bet ir informatyvus. Tikrai gera patirtis.“ (Mindaugas, 16 m. moksleivis, kalbėjęs su lesbiete ir biseksuale)

Vilnius: „Pasirinkau šią Gyvąją knygą, nes mokykloje nagrinėjame knygą „Heroinas“. Daug sužinojau iš šio pokalbio, bet svarbiausia yra tai, kad mes negalime gyventi toliau, kad ir kokia būtų didelė problema. Rekomenduočiau kiekvienam – tai tiesiog privaloma išklaudyti!“ (Violeta, 14 m. moksleivė, kalbėjusi su Narkotikus vartojusiu asmeniu)

PATVIRTINIMAS

Tvirtinu, kad ataskaitoje ir faktines išlaidas pagrindžiančiuose finansiniuose dokumentuose pateikta informacija yra tiksli ir teisinga, ir sutinku, kad ji būtų viešai skelbiama.

Organizacijos vadovas

Neringa Jurčiukonytė

A.V.